

Şiirlerle Gençlik

– ERHAN TIĞLI · 18 Mayıs 2024

ŞİİRLERLE GENÇLİK

Gençlik bir şiidir ama kimi kişiler bu şiirin değerini bilmezler, har vurup harman savururlar, sonra da ah vah edip dururlar. Cahit Sıtkı Tarancı boşa geçmiş gençliğinin acısını şiirlerine dile getirmiş, “Abbas” adlı şiirinde, “Al getir ilk sevgiliyi Beşiktaş’tan/ Yaşamak istiyorum gençliğimi yeni baştan” demiştir. “Otuz Beş Yaş Şiiri”nde ise, “Delikanlı çağımızdaki cevher/ Yalvarmak yakarmak nafil bugün,/ Gözünün yaşına bakmadan gider” diye uyarıyor bizleri. “Gençlik Böyledir İşte” şiirinde gençliğini iyi değerlendirememenin acısı, gençliğini harcamanın hüznü şöyle anlatılır:

“İçimi titreten bir sestir her gün,
Saat her çalışında tekrar eder:
“Ne yaptın tarlanı, nerde hasadın?
Elin boş mu gireceksin geceye?
Bir düşünsen! Yarıyı buldu ömrün.
Gençlik böyledir işte, gelir gider;
Ve kırılır sonra kolun kanadın;
Koşarsın pencereden pencereye.”

Ah o kadrini bilmediğimiz günler,
Koklamadan attığım gül demeti,
Suyunu sebil ettiğim çeşme,

Eserken yelken açmadığım rüzgâr!
Gel gör ki sular batıya meyleder,
Ağaçta bülbülün sesi değişti,
Gölgeler yerleşiyor pencereye;
Çağınız başlıyor ey hatıralar.”

Attila İlhan, “İki Yüzlü Melekler” şiirinde, “hangi merhem çaredir şu bizim yaramıza/ yel üfördü su götürdü gençliğimizi/elimiz boşa geldi meydanlarda kaldık” diye yazıyor. Şinasi Özdenoğlu da, “Namütenahi” şiirinde benzer duygular içindedir: “Gitti o gemi...Dönmesi Allaha kaldı/ Gitti gençliğim gitti kıyamete/ Dostlarla helalaşmamız sabaha kaldı.”

Halil Kocagöz o kadar kötümser değildir:

“Gençliğimiz işte o sığındığımız orman
En sessiz yalnızlığımızda kalabalığı soluyan
Denizin dallarla öpüştüğü yerde.

Gençliğimizdir üreten, sonsuzlayan türküleri
Gençliğimizdir ak saçlarımız, kırıksık alınımızın altında
Yakut gözlerimizde kıvılcım gibi yanan...”

Nazım Hikmet’e göre; “Sevdiğin müddetçe/ Ve sevebildiğin kadar/ Sevdiğine her şeyini verdiği
müddetçe/ Verebildiğin kadar gençsin.” Hülya Gonca, “Gencim Oy” şiirinde gençliğin gur sesiyle şunları söylüyor:

“Size güneş getirdim/ Kuytu karanlıklarınıza/ Tutun tutun/ Gençlik ülkemden sevgi getirdim./ Sabahlara uzanır ellerim/ Dipsiz kuyulardan/ Kaya diplerinden/ Ve asırlık ağaçların/ Yosunlu köklerinden/Okyanus derinliklerindeki maviden/ Uzanır güneşlere/ Ve yanarım bilgi bilinç alevlerinde./ Ellerim, ellerim güvercin kanadı ellerim/ Özgürlük taşır/ Işık susuzluğunda kavru lan ülkelere.

Gencim oy!/ Mayama sevgi katın./ Dünyayı usanmadan sırtımda taşıyabilmenin/ Ve insanlar, bütün insanlar için ölebilenin/ e insanca yaşamak için yürüyebilmenin/ Hücrelerini dokusun beynim./ Ve ellerim, gözlerim hep güneşlere doğru...

Gencim oy!/ Şu dağlar önümdeki/ Dik ve göğe erişmiş bedenleri/ Ama ne ki, ama ne ki!/ Bir kıvıltıyı toprak derinliklerinde/ Deprem heyecanları içim/ Dağların beyinde/ Devirmek için karanlıklarını/ Uykusuz beklerim./ Çalışkan, iyi yürekli insanlarıma/ Dumanlı sabahların gülümseyen ilk pırıltılarında/ Gagasında yağmur bereketleri taşıyan ben/ Ne zincir tutsaklıklarına/ ne bilinmeyendeki kahpe korkuya oğul verir ellerim/ Her zaman ayakta dimdik/ Değişimlerin bestesiyim hey ben gencim.”

Edebiyatımız, sanatımız gençlerle hayat bulur, gelişir, ilerler, yenileşir. Bunu bilen

edebiyatçılarımız çoğu eserlerinde gençlere seslenmişler, genç düşünce ve duygularla coşmuşlar, topluma heyecan, ruh vermişlerdir. Namık Kemal şiirlerinden başka, İntibah romanında, Vatan Yahut Silistre, Zavallı Çocuk gibi tiyatro eserlerinde gençlere vatan, millet sevgisi aşlamak, gerçekleri göstermek, onları uyarmak ister, Recaizade Ekrem, Abdülhak Hamit gibi zamanının genç şair ve yazarlarını destekler,yüreklendirir. Aynı şeyi Recaizade Ekrem de yapmış, Edebiyat-ı Cedide gençliğinin

ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu topluluğun şairi Tefk Fikret, gençlere gereken önemi vermiş, Promete, Sabah olursa adlı şiirlerinde gençlere seslenmiş, gençler için yazdığı şiirleri "Halukun Defteri" dlı bir kitapta toplamıştır. Ömer Seyfettin, Ali Canip Yöntemle birlikte "Genç Kalemler" dergisini çıkarmış, Ziya Gökalp, Mehmet EminYurdakul gibi gençleri bir çatı altında toplamıştır.

Fecr-i Ati topluluğu da bir gençlik hareketidir. Nurullah Ataç ,Orhan Veli, Melih Cevdet ve Oktay Rifat'ı karalayanlara karşı çıkmasaydı "Garip" adlı şiir akımı ortaya çıkamazdı. İkinci Yeni de eski, yaşlı şiire tepkiden doğmuştur.

Atatürk bu yurdu gençlere emanet etmiş, "Gençlere Hitabe"sinde bağımsızlığımızı ve cumhuriyetimizi sonsuza dek korumak ve kollamanın gençlerin ilk görevi olduğunu vurgulamıştır. Genç derken de belli yaştakileri değil genç fikirliileri kastettiğini söylemiş, "Asıl genç yaşta değil başta genç olandır" demiştir. General Mac. Arthur bu konuda şöyle diyor:

"Gençlik yaşamın belirli bir kesiti demek değildir, o, bir ruhsal halini istenç gücünün, imgeleme yeteneğinin, heyecanın, ürkeklik üzerine yürekliliğin ve rahata düşkünlük üzerine girişkenlik zevkinin etkusunun anlatımıdır.

Çok sayıda yılların arkada bırakılmış olmasıyla yaşlanılmış olunmaz, ama inançların yitirilmesiyle gerçekten ihtiyarlanır. Yıllar teni buruşturur ama inançların yitilmesi ruhu eskitir. Üzüntüler, kuşkular ve umutsuzluklar bizleri yavaş yavaş toprağa doğru iten ve ölmeden önce toz haline getiren sinsi düşmanlarımızdır.

Duygulanabilen ve heyecanlanan kişi gençtir ancak; o, doymasını bilmeyen küçük bir çocuk gibi sürekli bir şeyler ister, hareketli yaşar ve bundan büyük bir zevk duyar.

Siz de bir şeye inandığınız sürece genç, kuşkulu olduğunuz sürece de yaşlısınızdır. Kendine güveninizi, umudunuzu koruduğunuz sürece genç ve umutsuzluğa düşmeniz halinde de kocamışsınızdır.

Güzelden, iyiden ve büyükten algıladığınız, doğanın, insanın ve sonsuzluğun iletişimlerine duyarlı olduğunuz sürece genç kalırsınız." (Çeviren Hüseyin Pekin)

Umut ruhun gençliğidir. Kendimizden, gençliğimizden umudu kesmeyelim;el ele, gönül gönüle, kıvançla, güvençe, genç adımlarla, bıkmadan, usanmadan ileriye hep ileriye gidelim. Gençliğimizin şiiri dünyamızı da şiirleştirsın.

Tefk Fikret bakın ne diyor bizlere:

"Ümidimiz bu: Ölürsek de biz, yaşar mutlak

Vatan sizinle şu zindan karanlığından uzak!"

Erhan Tığlı